

der er Tale om direkte Valg som indirekte Valg. Jeg tror ikke, de Vanskeligheder, som ville komme frem, ere anderledes, end de let lade sig løse, og jeg kan ikke sige andet, end at som Forslaget foresliger her, viser det i det væsentlige paa en smuk Maade, hvorledes Forholdstalsvalgmaaden kan lægges til Grund for direkte Valg. I det hele taget har jeg ikke store Indvendinger imod Valghandlingen, som den er foreslaaet, der er væsentlig kun et Punkt, hvor jeg tror, man med Rette har bibeholdt noget, som findes i den nuværende Valgordning, idet der nemlig forlanges, at Valghandlingen skal være saa offentlig, at Afdgangen til at overvære den staar aaben for enhver, for saa vidt Pladsen tillader det. Jeg tror, det maaske vil være lidt farligt, hvis dette Forslag ellers bliver til Lov, idet jeg antager, at Videnstaberne, som ikke hidtil have været i Bevægelse ved de nuværende Borgerrepræsentantvalg, ville fremkomme; og jeg tror, at der der noget ved den hemmelige Afstemning, som er farligt og vanskeligt, er det, at Partierne maa lægge an paa at hidse og ægge i det sidste Øjeblik og gøre alt, for ad urigtige Veje at kontrollere Afstemningen. Naar man derfor gør det saaledes, at Lokallet kan fyldes med Drenge, uden at Valgbesthyrelsen kan forhindre det, vil der komme et Moment ind i Valghandlingen, som er farligt, naar man beholder, som jeg gaar ud fra, den hemmelige Stemmeafgivning. Smid- lertid er dette jo en af de sekundære Bestem- melser, og saaldt den bort, tror jeg, at ad den Vej, Forslaget viser, med Hensyn til Valg- maaden, vil Valghandlingen være lige saa klar, simpel og let for enhver Vælger som ved enhver anden Valgordning og give et fuldt paalideligt Udtryk for de forskellige Mindretals Ønsker og Meninger. Saa vidt er jeg enig med Forslaget i dets Hovedpunkt. Derimod er der ganske vist et andet Punkt med Hensyn til Valghandlingen eller rettere sagt med Hensyn til Resultatet af denne, hvori jeg ikke kan være enig med de Herrer, idet de nemlig foreslaa, at Stemmeoptæl- lingen skal foregaa efter, hvad de kalde sim- pel Proportionalitet, det vil sige omtrent paa samme Maade, antager jeg, som ved Lands- tingsvalgene. Jeg tror paa inden Maade, man kan blive staaende derved, hvis man ellers gik ind paa direkte Forholdstalsvalg. Jeg skal tillade at godtgøre det ved et kort Eksempel. Jeg vil antage, at der er en 24,000 Vælgere, som jeg antager, at der omtrent vil blive Tale om, og der skal væl- ges 6 Repræsentanter. Disse ere nu faldne paa 6 Lister med følgende Summer: Paa 1ste Liste er 5,800 Stemmer, paa den 2den

5,200, paa den 3dje 2,400, paa den 4de 2,200, paa den 5te 2,000 og paa den 6te 1,900, medens 4,500 Stemmer gaa paa Smaalister og komme altsaa ikke i Be- tragtnng, fordi det kun er de 6 største Lis- ter, der komme paa Tale. Resultatet vil da blive, at disse 6 Lister hver faa en Re- præsentant valgt, og det er dog ikke Me- ningen, at 1,900 Stemmer skulle kunne sætte en ind, før 5,800 kan sætte 2 endsig 3 ind. Den Retfærdighed, man vil tilstræbe, kan i det hele ikke naas ved Indførelsen af den simple Forholdstalsvalgmaade ved direkte Valg. Nu kan man sige: ja, men det have vi jo til Landsstingsvalgene; nej, der har man det kun lige over for de indirekte Valg; der staar det saaledes, at det er mu- ligt — ja, det er ikke blot muligt, men det sker bestandig, at Partierne vide, hvad de have at regne med, og have Lov til at sige til deres Valgmænd, at de skulle for- pligte sig til at stemme paa den 1ste, der gives dem; det er fuldstændig lobligt og korrekt. Derfor er det muligt der at sige: vi vide, at vi efter vort Tal skal kunne sætte saa og saa mange Kandidater igennem ved Gruppevalg, og saa gaar man til Gruppevalg. Alt det er muligt, hvor man har forud givne Valgmænd, men det er al- deles ikke muligt, saa snart der er direkte Valg, endstaa, hvor der er direkte Valg med hemmelig Afstemning, hvor intet af Parti- erne turde gaa over til det. Derfor vilde den Retfærdighed, som Forslaget tiltænker at give, ikke kunne gives, med mindre man gaar over til proportional Proportionalitet. Saaledes som jeg forstod den ærede For- slagsstiller, lod det til, som om han ikke havde noget imod at gaa med til det. For mig vil det være en absolut Fordring; og den eneste Indvending, der vil kunne gøres derimod, vil vistnok være den, at saa vilde ikke enhver Vælger kunne forstaa, hvordan Regnskabets er lavet. Men det er jo ogsaa ligegyldigt; man skal have sørget for, at Resultatet bliver rigtigt og retfærdigt, men i Virkeligheden er det ligegyldigt, om Regne- stykket bag efter kan gøres efter af enhver Vælger. Denne Fordring maa jeg altsaa finde absolut nødvendig, hvis Forholdstals- valgmaaden i det hele taget skal indføres ved direkte Valg.

Medens jeg altsaa i det, som jeg anser for Hovedpunktet, kan være enig med For- slaget, saa er jeg enig med forskellige Ud- talelser, der ere fremkomne af Talere, der ikke kunne være enige med Forslaget i nogle enkelte Punkter. Jeg skal ikke komme dybere ind paa Spørgsmaalet om Kvinders Valgret, hvilket jeg mener er et meget alvorligt